

Waarom ongewenste omgangsvormen blijven bestaan...

Vooraf in tijden van economische crises neemt pest- en intimidatiegedrag toe. Niet alleen tussen collega's, maar ook bij hiërarchische verhoudingen.

Ik heb de afgelopen jaren een grote hoeveelheid mensen gesproken die zich slachtoffer voelden van ongewenste omgangsvormen. Omdat ik niet alleen vertrouwenspersoon ben, maar ook andere professionele expertise heb, is mij gebleken dat er veelal sprake is van twee waarheden die niet in één verhaal passen. Als vertrouwenspersoon sta je naast de klager en die rol moet je zuiver houden.

Je doet niet aan waarheidsvinding. Om die reden is het van essentieel belang dat vertrouwenspersonen goed opgeleid worden, door een organisatie met een keurmerk.

Beleving

Laatst werd mij door een organisatie gevraagd om een bijdrage te leveren aan nieuw beleid op dit gebied. Het management stelde voor dat bij een klacht ook de beklagde een vertrouwenspersoon

toegewezen zou krijgen. Want zij hadden de ervaring dat sommige vertrouwenspersonen de zaak wel heel eenzijdig benaderden. Dat hadden ze juist opgemerkt. De beleving van degene die ongewenste omgangsvormen ervaart staat centraal. Dit is een heilige code. 'Maar als die beleving niet klopt?' zei de directeur.

'Beleving klopt altijd,' antwoordde ik. Er volgde een gesprek over 'de waarheid' en ik merkte dat mijn opmerking hem prikkelde.

De waarheid stond voor hem namelijk buiten kijf. Mijn stelling dat meer waarheden in één verhaal kunnen passen vond hij veel te abstract.

Sommige klachten leiden tot rechtspraak. De rechter probeert de situatie dan zo objectief mogelijk te beoordelen. Maar dat is best moeilijk als er sprake is van non-verbale communicatie of intimidatie. Iedereen heeft een bepaalde uitstraling, waar anderen conclusies aan verbinden. Dit kan een 'error' reactie geven: misschien ben jij niet zo zachtvaardig als je zelf denkt. Misschien ben jij een wolf in schaapskleren. Of ben je een schaap in wolfskleren en kom je sterk over, terwijl je je heel onzeker voelt. Wie ben je. Ben je wie je denkt dat je bent? Of ben je het beeld dat je oproept?

Waarheid en illusie

Niets is wat het lijkt. Het bewustzijn van mensen wordt zwaar overschat. De filosoof Julian Jaynes heeft daar het volgende beeld aan gehecht: vraag aan een zaklamp in een donkere kamer om iets te zoeken waar geen spatje licht op

schijnt. De zaklamp doet enorm zijn best om geen enkele hoek van de kamer over te slaan en constateert uiteindelijk dat er overal licht is. Kortom: wie naar onbewuste processen zoekt met het bewustzijn, zoekt naar een donkere plek met een zaklamp. Een mooie, maar moeilijke metafoer om door te laten dringen in datzelfde kleine bewustzijn.

Daarnaast blijven de slachtoffers van vandaag de daders van morgen te zijn. Kijk maar naar Syrië. Als een slachtoffer de kans krijgt om zijn dader te straffen zal hij dat vaak doen. Als een kind mishandeld werd, is de kans statistisch behoorlijk groot dat hij zelf ook gaat mishandelen. In de Transactionele Analyse heet dit 'de dramadriehoek'.

Solidariteit en moed

Behalve een verschil in beleving is er nog een ander heikel punt. Dat gaat over de mate waarin je bereid bent om voor een ander op te komen. Wat mij opvalt is dat er weliswaar veel klachten zijn over ongewenste omgangsvormen, maar wat mij vooral opvalt is dat er zoveel getuigen zijn van die situaties die allemaal hun mond houden. Wat mij verontrust is dat het heel erg ontbreekt aan solidariteit en opkomen voor elkaar. De paraplu waaronder men schuilt heet angstcultuur. Ja, ik kan me voorstellen dat degene die gepest wordt bang is. Maar dat er zo vaak getuigen zijn die het erbij laten zitten, dat vind ik pas zorgwekkend. Hiermee houd je ongewenste omgangsvormen het best in stand! Maar ook verstoorde arbeidsverhoudingen, waar het vaak mee begint...

**EEN MENS
+ WAT MOED
= DE MEERDERHEID**

Loesje

POSTBUS 1045
6501 BA ARNHEM

'Wat houdt jou tegen om er iets van te zeggen,' vraag ik aan (andere) werknemers of getuigen.

'Bij ons heerst een angstcultuur,' is het veelal het antwoord. Het is weliswaar een menselijke neiging om de verantwoordelijkheid buiten onszelf te leggen, maar een cultuur waarin mensen ervoor kiezen om een collega te laten vallen noem ik een angsthazencultuur.

De geschiedenis heeft bewezen hoe machtig de groep kan zijn.

Sleutel

Er is moed nodig voor zelfreflectie, er is moed nodig om op te komen voor een ander. Maar daar ligt wèl een sleutel tot het oplossen van ongewenste omgangsvormen. Niet daders aanwijzen, maar opstaan tegen onrecht, je mond open doen en rustig vertellen wat je ziet!

The world suffers a lot.

Not because of the violence of bad people, but because of the silence of good people.

Een bijdrage van Anje Bareman

Adviseur bij arbeidsverhoudingen en loopbaanvragen.

www.bmwz.nl

Agenda

ALV op 27 mei

De Algemene Ledenvergadering vindt dit jaar plaats op dinsdag 27 mei in UniePlaza Culemborg.

Na de algemene onderwerpen staan er interessante presentaties van Marcel van Oss en Riek Vilters over Diversiteit op het programma.

Leden ontvangen een uitnodiging voor de ALV.

Dag tegen pesten

Zaterdag 19 april is de landelijke dag tegen pesten. Nederland staat dan stil bij het tegengaan van pesten op school, de sportclub of het werk. Op internet is veel informatie over activiteiten rond deze dag te vinden.

Bijeenkomst van Noordelijk

Netwerk Vertrouwenspersonen

'Wat de vertrouwenspersoon moet weten over verzuim en aanverwante zaken'

Op donderdag 24 april van 13.00 uur – 16.30 uur organiseert het Noordelijk Netwerk Vertrouwenspersonen een netwerkbijsamenkomst in het Baron Theater in Opende.

De bijeenkomst is gratis voor leden, niet-leden en introducés.

Hannie Kraan (ervaren vertrouwenspersoon) verzorgt de workshop

'Wat de vertrouwenspersoon moet weten over verzuim en aanverwante zaken'.

Lees meer op:

www.burovertrouwenpersonen.nl/index.php

Conferentie vertrouwenpersonen in het onderwijs

Op woensdag 02 april organiseert PPSI van 9:30 tot 15:00 in Amersfoort een conferentie met als thema grensoverschrijdend seksueel gedrag.

Kosten bedragen € 249,-

U kunt zich inschrijven via de website van PPSI.

Vierdaagse training vertrouwenspersonen onderwijs

Bent u als vertrouwenspersoon werkzaam voor het onderwijs en wilt u zich verder professionaliseren? Dan kunt u in januari deelnemen aan de vierdaagse training 'Een stevige basis' van PPSI. Tijdens de vierdaagse training doet u kennis op en oefent u vaardigheden om klagers professioneel op te vangen en klachten zorgvuldig te behandelen. Alle aspecten van het vertrouwenswerk komen aan bod. Een uitgebreide omschrijving van de training kunt u lezen in de brochure 'Een stevige basis' (een pdf). De training is geschikt voor zowel de beginnende als zeer ervaren vertrouwenspersonen.

De training vindt plaats in Zeist en bestaat uit twee blokken van twee dagen:

Maandag 7 en dinsdag 8 april 2014

Maandag 12 en dinsdag 13 mei 2014 (inclusief overnachting)

Prijs: € 1749 inclusief overnachting, maaltijden en materiaal, exclusief terugkomdag.

Basisopleiding vertrouwenspersonen van CVP+

Op 19 mei, 3 juni en 27 juni vindt de basisopleiding van het Centrum Vertrouwenspersonen Plus plaats. De kosten voor deze driedaagse training zijn € 995.

Meer informatie op:

www.centrumvertrouwenpersonenplus.nl

Opleiding vertrouwenspersoon van Van Oss en Partners

3-daagse opleiding vertrouwenspersoon ongewenste omgangsvormen: VP OO 3 12, 19, 26 mei, locatie: Den Bosch 2, 16 en 23 juni, locatie: Den Bosch ▶